

Datum van inontvangstneming : 21/08/2023

Geanonimiseerde versie

C-409/23 - 1

Zaak C-409/23

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

4 juli 2023

Verwijzende rechter:

Hoge Raad der Nederlanden (Nederland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

30 juni 2023

Verzoekende partij:

Arvato Finance BV

Verwerende partij:

MI

[OMISSIS] PREJUDICIËLE BESLISSING

In de zaak van

ARVATO FINANCE B.V., handelende onder de naam AFTERPAY,

gevestigd te Heerenveen,

EISENDE partij in eerste aanleg,

hierna: Arvato,

[OMISSIS]tegen

[OMISSIS] MI,

wonende te Arnhem,

GEDAAGDE in eerste aanleg,

hierna: MI,

niet verschenen in de prejudiciële procedure.

1 De prejudiciële procedure

[verloop rechtspleging]

[OMISSIS]

2 Uitgangspunten en feiten

2.1 Deze uitspraak gaat over vorderingen uit hoofde van een achteraf-betaalservice en de beoordeling van dergelijke vorderingen door de rechter in het licht van de Richtlijn consumentenkrediet.¹

2.2 Bij de beantwoording van de prejudiciële vragen gaat de Hoge Raad uit van de volgende feiten:

- (i) Arvato is aanbieder van de achteraf-betaalservice AfterPay.
- (ii) Bij een online aankoop wordt AfterPay via de desbetreffende webwinkel aan de klant aangeboden als een van de betaalmethoden die de klant kan kiezen.
- (iii) MI heeft als consument op of omstreeks 27 februari 2019 bij een webwinkel drie producten gekocht. Zij heeft gebruik gemaakt van de betaalmethode AfterPay, tegen betaling van een *payment fee* van € 1,--.
- (iv) In de betalingsvoorwaarden van Arvato staat onder meer:

“Artikel 2 Wijze van betalen

2.1. Je keuze om te betalen met de achteraf betaalservice AfterPay van AfterPay houdt na acceptatie van je verzoek/aanvraag daartoe in dat de rechten ten aanzien van het door jou verschuldigde bedrag vanwege de door jou gedane bestelling, worden overgedragen door de winkelier aan AfterPay. Dat betekent dat je na acceptatie door AfterPay uitsluitend nog bevrijdend kan betalen aan AfterPay. AfterPay stuurt je hiervoor een factuur met daarop vermeld het verschuldigde bedrag, separaat van de levering van de bestelling. De factuur kan digitaal zijn via e-mail of via de standaard Europese incasso. Indien je aan een ander dan aan AfterPay betaalt, laat dit je

¹ Richtlijn 2008/48/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van Richtlijn 87/102/EEG van de Raad, PbEU 2008, L 133/66.

betalingsverplichting aan AfterPay in stand. Je moet dan in een voorkomend geval (nogmaals) betalen, namelijk aan AfterPay te Heerenveen.

(...)

Artikel 4 Betaaltermijn

Je betaling dient binnen een termijn van 14 dagen na factuurdatum door AfterPay ontvangen te zijn, tenzij schriftelijk een andere termijn met jou is overeengekomen.

(...)

Artikel 6 Verzuim

6.1. Indien je niet binnen de in artikel 4 genoemde termijn betaalt is het verschuldigde bedrag direct opeisbaar en ben je zonder nadere ingebrekestelling in verzuim.

6.2. Indien je binnen 14 dagen na factuurdatum niet hebt betaald, stuurt AfterPay aan jou een herinnering om je te wijzen op overschrijding van de betalingstermijn. Indien je aan deze herinnering geen gehoor geeft, stuurt AfterPay aan jou een (tweede) schriftelijke herinnering en zal AfterPay het verschuldigde bedrag ophogen met administratiekosten. Indien je ook aan deze herinnering geen gehoor geeft, en AfterPay aan jou een sommatie moet sturen, zullen de administratiekosten nogmaals worden verhoogd.

6.3. Vanaf de datum waarop je in verzuim verkeert, is AfterPay gerechtigd de wettelijke rente per maand te berekenen over het door jou verschuldigde bedrag, tevens ben je administratiekosten volgens de Wet Incassokosten verschuldigd in verband met de door AfterPay verzonden betalingsherinneringen en zal AfterPay alle redelijke kosten ter verkrijging van voldoening, zowel buiten rechte als gerechtelijk, aan jou in rekening brengen. AfterPay is bij keuze voor automatische incasso of eenmalige machtiging, gerechtigd het totaal verschuldigde bedrag inclusief kosten en rente door middel van automatische incasso of eenmalige machtiging van je bankrekening af te schrijven. Het minimumbedrag dat AfterPay in rekening brengt voor buitengerechtelijke incassokosten in het geval van verzuim bedraagt € 40 (veertig euro). (...).”

- (v) Arvato heeft op 27 februari 2019 een betaaloverzicht verstuurd naar het door MI opgegeven e-mailadres. Het betaaloverzicht vermeldt een totaalbedrag inclusief btw van € 38,97, waarvan € 1 ter zake van de *payment fee*, en een uiterste betaaldatum van 13 maart 2019. Het overzicht vermeldt voorts:

“Indien je de vordering niet binnen de gestelde termijn betaalt en de vordering wordt overgedragen aan een derde dan zal de vordering tot € 40,00 aan buitengerechtelijke incassokosten worden verhoogd. Dit bedrag is tot stand gekomen conform de wet buitengerechtelijke incassokosten, art. 6:96 BW.”

- (vi) Arvato heeft bij e-mail van 15 maart 2019 een herinnering gestuurd voor de betaling van de bestelde producten en de *payment fee*. De herinnering vermeldt onder meer:

“Belangrijk: indien wij het openstaande bedrag niet binnen 16 dagen na bezorging van deze e-mail hebben ontvangen, zullen we € 9,50 aan administratiekosten in rekening moeten brengen.”

- (vii) Arvato heeft bij e-mails van 1 april 2019 en 8 april 2019 nogmaals twee herinneringen aan MI gestuurd voor de betaling van de bestelde producten, de *payment fee* en een bedrag van € 9,50 aan ‘administratiekosten 1e herinnering’. Deze herinneringen vermelden 12 april 2019 als uiterste betaaldatum. In de herinnering van 8 april 2019 staat verder onder meer:

“Wil je ervoor zorgen dat het bedrag uiterlijk op de uiterste betaaldatum op onze rekening staat? Indien wij het bedrag niet tijdig hebben ontvangen zijn we genoodzaakt € 12,50 aan administratiekosten in rekening te brengen.”

- (viii) Arvato heeft op 14 april 2019 en 15 april 2019 tweemaal een laatste herinnering aan MI gestuurd. Daarin maakt zij aanspraak op betaling van de bestelde producten, de *payment fee*, € 9,50 aan ‘administratiekosten 1e herinnering’ en € 12,50 aan ‘administratiekosten 2^e herinnering’. Als uiterste betaaldatum is 24 april 2019 vermeld.

- (ix) Namens Arvato is op 6 december 2019 een aanmaning aan MI verstuurd voor de betaling van (alleen) de bestelde producten en de *payment fee*. In de brief staat onder meer:

“Wij vragen u het bedrag van € 38,97 binnen 15 dagen nadat u deze e-mail hebt ontvangen aan ons te betalen. (...) Kom in actie en betaal op tijd zodat wij de vordering niet hoeven te verhogen met € 40,00 aan incassokosten.”

- 2.3. Arvato vordert dat MI wordt veroordeeld tot betaling van € 80,20, te vermeerderen met de wettelijke rente over € 38,97 vanaf 9 oktober 2020. Tegen MI is verstek verleend. Arvato heeft haar eis verminderd door af te zien van de *payment fee*.

2.4 De kantonrechter te Arnhem² heeft de volgende prejudiciële vragen aan de Hoge Raad voorgelegd:

[vragen in de nationale prejudiciële procedure die hieronder door de Hoge Raad worden beantwoord in de punten 3.2.1-3.4.6.]

[OMISSIS]

VI. Moeten verpagingsrente (dus rente anders dan de vergoeding voor het ter beschikking gestelde krediet) en buitengerechtigde kosten worden aangemerkt als kosten van het krediet?

VII. Moeten verpagingsrente (dus rente anders dan de vergoeding voor het ter beschikking gestelde krediet) en buitengerechtigde kosten worden meegenomen bij de vraag of sprake is van een krediet zonder kosten of een krediet met onbetekenende kosten?

VIII. Maakt het voor het antwoord op de vragen VI en VII uit of:

- a. de verpagingsrente en buitengerechtigde incassokosten op grond van de wet of op grond van de overeenkomst verschuldigd zijn?
- b. – indien sprake is van bedongen kosten – de kosten zijn bedongen ter hoogte van maximaal de wettelijke tarieven of ter waarde van meer dan de wettelijke tarieven?

[vragen in de nationale prejudiciële procedure die hieronder door de Hoge Raad worden beantwoord in de punten 3.6.1-3.7.5.]

[OMISSIS] [Vragen waarvoor de Hoge Raad de beslissing aanhoudt]

[OMISSIS]

3 Beantwoording van de prejudiciële vragen

3.1.1 De vragen in deze zaak gaan vooral over de betekenis van de Richtlijn consumentenkrediet voor vorderingen uit hoofde van een achteraf-betaalservice. Bepalingen van de Richtlijn consumentenkrediet zijn, zoveel mogelijk letterlijk, met ingang van 25 mei 2011 geïmplementeerd in de art. 7:57-73 BW, thans deel uitmakend van afdeling 1 ('Bepalingen ter uitvoering van Richtlijn nr. 2008/48/EG van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten') van titel 2A ('Consumentenkredietovereenkomsten') van Boek 7 BW.³ Ook zijn

² Rechtbank Gelderland 4 mei 2022, ECLI:NL:RBGEL:2022:2441.

³ Kamerstukken II 2009/10, 32339, nr. 3, p. 3.

bepalingen van de Richtlijn consumentenkrediet geïmplementeerd in de art. 1:20 en 4:32 e.v. Wet op het financieel toezicht (hierna: Wft) en daarop gebaseerde lagere regelgeving (art. 112-113 Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft⁴ (hierna: Bgfo) en de art. 3c en 43 Vrijstellingsregeling Wft⁵).⁶ In Europees verband wordt gewerkt aan een herziening van de Richtlijn consumentenkrediet, die naar verwachting mede gevolgen zal hebben voor achteraf-betaaldiensten.⁷

3.1.2 Ten behoeve van de nationale procedure volgen hierna in 3.2.1-3.4.6 en 3.6.1-3.7.5 antwoorden op de vragen I-V en IX-XII.

3.1.3 Ten behoeve van de procedure voor het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: HvJEU) volgen hierna in 3.5.1-3.5.13 overwegingen die van belang zijn voor de prejudiciële vragen die de Hoge Raad voorlegt aan het HvJEU, en die hierna onder 5 zijn vermeld.

Vraag I: is 'uitstel van betaling' krediet in de zin van titel 7.2A BW?

3.2.1 Vraag I stelt aan de orde wanneer een uitstel van betaling een krediet in de zin van titel 7.2A BW is.

[vragen die in de nationale prejudiciële procedure worden beantwoord door de Hoge Raad]

3.2.2 [OMISSIS]

3.2.3 [OMISSIS]

3.2.4 [OMISSIS]

3.2.5 [OMISSIS]

3.2.6 [OMISSIS]

3.2.7 [OMISSIS]

3.2.8 [OMISSIS]

⁴ Besluit van 12 oktober 2006, Stb. 2006, 520, laatstelijk gewijzigd bij Besluit van 10 maart 2023, Stb. 2023, 94.

⁵ Besluit van 15 november 2006, Stort. 23 november 2006, nr. 229, p. 20, laatstelijk gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 2022, Stort. 2022, 22952.

⁶ Vgl. Kamerstukken II 2009/10, 32339, nr. 3, p. 38-40.

⁷ Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2008/48/EG inzake kredietovereenkomsten voor consumenten («richtlijn consumentenkrediet»), COM(2021) 347 final; vgl. Kamerstukken II 2020/21,22112, nr. 3175, en Kamerstukken II 2022/23, 32545, nr. 186, p. 16.

3.2.9 Vraag I wordt als volgt beantwoord.

Een overeenkomst waarbij uitstel van betaling wordt verleend, dient te worden aangemerkt als een kredietovereenkomst in de zin van titel 7.2A BW wanneer is voldaan aan de omschrijving van ‘kredietovereenkomst’ in art. 7:57 lid 1, onder c, BW, met dien verstande dat titel 7.2A BW niet van toepassing is indien sprake is van een door art. 7:58 lid 2 BW uitgezonderde kredietovereenkomst. De omschrijving van ‘kredietgever’ in art. 7:57 lid 1, onder b, BW brengt mee dat de partij die uitstel van betaling verleent, daarbij moet handelen in het kader van de uitoefening van zijn bedrijfs- of beroepsactiviteiten. Niet van belang is of het verlenen van uitstel van betaling behoort tot de kern van zijn bedrijfs- of beroepsactiviteiten. Van uitstel van betaling in de zin van art. 7:57 lid 1, onder c, BW is onder meer sprake wanneer met een consument-koper een termijn die loopt tot na de aflevering van het gekochte, wordt overeengekomen voor het voldoen van de koopprijs, ongeacht of het verleende uitstel de enige betaalmogelijkheid vormt dan wel een van de ter keuze van de consument staande betaalmogelijkheden vormt. [OMISSIS]

Vraag II: bij het toepassen van art. 7:58 lid 2, onder e, BW aansluiten bij art. 7:57 lid 1, onder g, BW?

3.3.1 Vraag II stelt aan de orde of bij het toepassen van de begrippen ‘zonder rente en andere kosten’ en ‘onbetekenende kosten’ uit art. 7:58 lid 2, onder e, BW (art. 2 lid 2, onder f, Richtlijn consumentenkrediet) moet worden uitgegaan van de totale kosten van het krediet voor de consument als bedoeld in art. 7:57 lid 1, onder g, BW (art. 3, onder g, Richtlijn consumentenkrediet).

3.3.2 [OMISSIS]

3.3.3 [OMISSIS]

3.3.4 Vraag II wordt als volgt beantwoord.

Bij het toepassen van art. 7:58 lid 2, onder e, BW moet voor het begrip ‘kosten’ worden aangesloten bij het begrip ‘totale kosten van het krediet voor de consument’ als bedoeld in art. 7:57 lid 1, onder g, BW.

[OMISSIS]

3.4.1 [OMISSIS]

3.4.2 [OMISSIS]

3.4.3 [OMISSIS]

3.4.4 [OMISSIS]

3.4.5 [OMISSIS]

3.4.6[OMISSIS]

Vragen VI, VII en VIII: wettelijke rente en incassokosten

3.5.1 Vraag VI stelt aan de orde of, in het geval dat een consument bij een online aankoop uit de door de webwinkel aangeboden betaalmethoden heeft gekozen voor een achteraf-betaalservice, door de consument verschuldigde verpagingsrente – rente, anders dan de vergoeding voor het ter beschikking gestelde krediet – en buitengerechtelijke kosten die de consument verschuldigd is bij niet-tijdige nakoming van de kredietovereenkomst, moeten worden aangemerkt als kosten van het krediet. Vraag VII stelt, in het verlengde daarvan, aan de orde of verpagingsrente en buitengerechtelijke kosten in aanmerking moeten worden genomen bij de beoordeling of sprake is van een kredietovereenkomst ‘zonder rente en andere kosten’ of ‘waarbij slechts onbetekenende kosten worden aangerekend’ in de zin van art. 7:58 lid 2, onder e, BW. Vraag VIII stelt aan de orde of het bij deze beoordeling verschil maakt of de verpagingsrente en buitengerechtelijke kosten verschuldigd zijn op grond van de wet of op grond van de kredietovereenkomst en - in het laatste geval - of de hoogte ervan de wettelijke tarieven overtreft.

Indien de vragen VI-VII bevestigend moeten worden beantwoord, en te meer als vraag VIII ontkennend moet worden beantwoord, zullen kredietovereenkomsten die door aanbieders van achteraf-betaalservices met consumenten zijn aangegaan in de regel niet zijn uitgezonderd van de toepassing van de Richtlijn consumentenkrediet, zoals geïmplementeerd in afdeling 1 van titel 7.2A BW.

3.5.2 Bij de beantwoording van deze vragen stelt de Hoge Raad voorop dat – zoals hiervoor in 3.1.1 reeds is overwogen – bepalingen van de Richtlijn consumentenkrediet zoveel mogelijk letterlijk zijn geïmplementeerd in afdeling 1 (‘Bepalingen ter uitvoering van Richtlijn nr. 2008/48/EG van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten’) van titel 2A (‘Consumentenkredietovereenkomsten’) van Boek 7 BW (de art. 7:57-73 BW).

Zo is art. 3, aanhef en onder g, Richtlijn consumentenkrediet geïmplementeerd in art. 7:57 lid 1, aanhef en onder g, en lid 2 BW, luidende:

“Artikel 57

1. In deze titel wordt verstaan onder:

(...)

g. totale kosten van het krediet voor de consument: alle kosten, met inbegrip van rente, commissielonen, belastingen en vergoedingen van welke aard ook, die de consument in verband met de

kredietovereenkomst moet betalen en die de kredietgever bekend zijn, met uitzondering van notariskosten;

(...)

2. De totale kosten van het krediet voor de consument, bedoeld in lid 1, onderdeel g, omvatten ook de kosten in verband met nevendiensten met betrekking tot de kredietovereenkomst, met name verzekeringspremies, indien het sluiten van een dienstencontract verplicht is om het krediet, in voorkomend geval op de geadverteerde voorwaarden, te verkrijgen.”

Art. 2 lid 2, aanhef en onder f, Richtlijn consumentenkrediet is geïmplementeerd in art. 7:58 lid 2, aanhef en onder e BW, dat luidt:

“Artikel 58

(...)

2. Deze titel is niet van toepassing op:

(...)

e. kredietovereenkomsten zonder rente en andere kosten, en kredietovereenkomsten waarbij het krediet binnen een termijn van drie maanden moet worden terugbetaald en slechts onbetekenende kosten worden aangerekend;”

3.5.3 Bij de beantwoording van de hiervoor in 3.5.1 genoemde vragen komt het daarom aan op uitleg van art. 3, aanhef en onder g, Richtlijn consumentenkrediet en van art. 2 lid 2, aanhef en onder f, Richtlijn consumentenkrediet, en daarmee van Unierecht.

3.5.4 De hier noodzakelijke uitleg van Unierecht dient te geschieden tegen de volgende achtergrond.

- (i) Met de in de vragen bedoelde vertragingsrente en buitengerechtelijke kosten wordt bedoeld op rente en vergoeding voor kosten voor het verkrijgen van voldoening buiten rechte die - hetzij op grond van de kredietovereenkomst, hetzij op grond van de wet - verschuldigd wordt ingeval de kredietnemer ten aanzien van zijn verplichting tot betaling ingevolge de kredietovereenkomst in verzuim is geraakt.
- (ii) Schuldenaren die op grond van de wet tot schadevergoeding verplicht zijn, zijn op grond van art. 6:96 lid 2, onder c, BW ook gehouden tot vergoeding van redelijke kosten ter verkrijging van voldoening buiten rechte. Is de schuldenaar een natuurlijk persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, dan kan op grond van art. 6:96

lid 5 BW voor deze kosten geen hogere vergoeding worden berekend dan volgt uit het Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten⁸. Deze vergoeding bedraagt een percentage van de hoofdsom, welk percentage lager is naarmate de hoofdsom hoger is; de vergoeding bedraagt ten minste € 40,- en ten hoogste € 6.775,-.

- (iii) Voor kredietovereenkomsten waarop de Richtlijn consumentenkrediet van toepassing is, en die derhalve niet vallen onder de uitzondering van art. 2 lid 2, onder f, Richtlijn consumentenkrediet (art. 7:58 lid 2, onder e, BW), verbiedt art. 7:76 lid 4 BW de kredietgever om een hogere kredietvergoeding te bedingen of in rekening te brengen dan is vastgesteld in het Besluit kredietvergoeding⁹. Deze ten hoogste toegelaten kredietvergoeding heeft ook betrekking op verdragingsrente en buitengerechtelijke kosten als hiervoor in (i) bedoeld. De kredietgever kan derhalve niet op grond van het hiervoor in (ii) genoemde Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten aanspraak maken op een vergoeding waardoor de ten hoogste toegelaten kredietvergoeding wordt overschreden.¹⁰
- (iv) Bij de implementatie van het begrip ‘totale kosten van het krediet voor de consument’ in art. 1 Bgfo, dat deel uitmaakt van de Nederlandse financiëletoezichtwetgeving, is in de toelichting opgemerkt dat eventuele kosten die in rekening worden gebracht bij niet-naleving van de kredietovereenkomst, niet in de totale kosten van het krediet worden meegenomen.¹¹ In verband met in de praktijk gerezen onduidelijkheid over de vraag of het verlenen van uitstel van betaling van een bestaande schuld onder de reikwijdte van de financiëletoezichtwetgeving valt en daarvoor een vergunning is vereist, is in de art. 3c en 43 Vrijstellingsregeling Wft opgenomen, kort gezegd, dat het kosteloos verlenen van uitstel van betaling is vrijgesteld van de vergunningplicht van de Wet op het financieel toezicht. In de toelichting is daarbij vermeld dat aan de consument wel

⁸ Besluit van 27 maart 2012, Stb. 2012, 141.

⁹ Besluit van 16 oktober 1991, Stb. 1991,549, laatstelijk gewijzigd bij Besluit van 14 juli 2021, Stb. 2021,371.

¹⁰ Kamerstukken II 2015/16, 34442, nr. 3, p. 21, en Kamerstukken II 2015/16, 34442, nr. 6, p. 4.

¹¹ Besluit van 25 mei 2011, houdende wijziging van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft, het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector en het Besluit kredietvergoeding in verband met implementatie van Richtlijn nr. 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van Richtlijn 87/102/EEG van de Raad (PbEU L 133/66), Stb. 2011,247, p. 23.

de op grond van de wet verschuldigde rente en buitengerechtigke incassokosten in rekening kunnen worden gebracht.¹²

3.5.5 Uit de Richtlijn consumentenkrediet en de rechtspraak van het HvJEU over de richtlijn valt niet zonder meer af te leiden of de vragen of verdragingsrente en buitengerechtigke kosten moeten worden aangemerkt als kosten van het krediet en of zij in aanmerking moeten worden genomen bij de beoordeling of sprake is van een kredietovereenkomst ‘zonder rente en andere kosten’ of ‘waarbij slechts onbetekenende kosten worden aangerekend’ bevestigend dan wel ontkennend moeten worden beantwoord. Behalve aanknopingspunten voor een bevestigende beantwoording (zie hierna in 3.5.6-3.5.9), zijn er ook overwegingen die pleiten voor een beantwoording in andere zin (zie hierna in 3.5.10-3.5.12).

3.5.6 Naar vaste rechtspraak van het HvJEU houdt art. 3, onder g, Richtlijn consumentenkrediet een ruime omschrijving in van het begrip ‘totale kosten van het krediet voor de consument’, zonder beperking ten aanzien van het soort kosten dat in het kader van de kredietovereenkomst aan de consument kan worden opgelegd, noch ten aanzien van de rechtvaardiging van die kosten.¹³ Het begrip kent geen beperking in verband met de duur van de kredietovereenkomst.¹⁴ Er vallen zowel kosten onder in verband met de kredietverkrijging als kosten in verband met het gebruik van het krediet in de tijd,¹⁵ en ongeacht of de kosten moeten worden betaald aan de kredietgever of aan derden.¹⁶ Ook kosten die slechts in bepaalde omstandigheden verschuldigd worden, zoals kosten van verlenging van het krediet, kunnen eronder vallen.¹⁷ De omstandigheid dat, in het geval van een betalingsregeling voor een reeds ontstane betalingsachterstand, de tussen de kredietgever en de consument overeengekomen rente en kosten ter zake van het betalingsverzuim niet hoger zijn dan de bedragen die de consument op grond van de wet verschuldigd is,

¹² Regeling van de Minister van Financiën van 5 juli 2018, 2018-0000106294, directie Financiële Markten, tot wijziging van de Vrijstellingsregeling Wft in verband met het onder bepaalde omstandigheden vrijstellen van het verlenen van uitstel van betaling van een bestaande vordering tot betaling van een geldsom, Sterf. 2018, nr. 38961, p. 5.

¹³ Zie HvJEU 3 september 2020, zaken C-84/19, C-222/19 en C-252/19, ECLI:EU:C:2020:631 (Profi Credit Polska), punt 53-54; HvJEU 26 maart 2020, zaak C-779/18, ECLI:EU:C:2020:236 (Mikrokasa/XO), punt 39; HvJEU 26 februari 2015, zaak C-143/13, ECLI:EU:C:2015:127 (Volksbank Romania SA), punt 48.

¹⁴ Zie HvJEU 11 september 2019, zaak C-383/18, ECLI:EU:C:2019:702 (Lexitor), punt 23.

¹⁵ HvJEU 16 juli 2020, zaak C-686/19, ECLI:EU:C:2020:582 (Sia Soho Group/Ptac), punt 33.

¹⁶ HvJEU 26 februari 2015, zaak C-143/13, ECLI:EU:C:2015:127 (Volksbank Romania SA), punt 48.

¹⁷ HvJEU 16 juli 2020, zaak C-686/19, ECLI:EU:C:2020:582 (Sia Soho Group/Ptac), punt 53.

brengt niet mee dat de betalingsregeling geacht kan worden te voorzien in ‘kosteloos’ uitstel van betaling in de zin van art. 2 lid 2, onder j, Richtlijn consumentenkrediet.¹⁸

3.5.7 De precontractuele informatie die voor het sluiten van de kredietovereenkomst aan de consument moet worden verstrekt, heeft onder meer betrekking op ‘de geldende rentevoet ingeval van betalingsachterstand (...) en, in voorkomend geval, de kosten van niet-nakoming’ (art. 5 lid 1, onder I, Richtlijn consumentenkrediet). In de kredietovereenkomst dienen onder meer te worden vermeld: ‘de op het tijdstip van sluiten van de kredietovereenkomst geldende rentevoet ingeval van betalingsachterstand daarvan (...) en, in voorkomend geval, de kosten van niet-nakoming’ (art. 10 lid 2, aanhef en onder I, Richtlijn consumentenkrediet).

Dit een en ander wijst erop dat de richtlijn ervan uitgaat dat bij het sluiten van de kredietovereenkomst verdragingsrente en kosten van niet-nakoming kunnen worden gerekend tot de in art. 3, onder g, Richtlijn consumentenkrediet bedoelde ‘kosten die de consument’ (in geval van betalingsachterstand) ‘in verband met de kredietovereenkomst moet betalen en die aan de kredietgever bekend zijn’. Daaraan hoeft niet af te doen dat bij het aangaan van de kredietovereenkomst onbekend is of een betalingsachterstand zal ontstaan: ook kosten van verlenging kunnen vallen onder de totale kosten van het krediet voor de consument, ook al is bij het sluiten van de kredietovereenkomst onbekend of de overeenkomst zal worden verlengd.¹⁹

3.5.8 Consumenten moeten vooraf worden geïnformeerd over onder meer de ‘kredietkosten’, opdat zij met kennis van zaken kunnen beslissen, aldus punt 19 van de inleidende overwegingen voor de Richtlijn consumentenkrediet.

Art. 5 lid 1 Richtlijn consumentenkrediet voorziet erin dat de precontractuele informatie aan de consument wordt verstrekt overeenkomstig het formulier “Europese standaardinformatie inzake consumentenkrediet” (bijlage II bij de richtlijn). In dat formulier worden onder het kopje “3. Kosten van het krediet” diverse kostensoorten vermeld, waaronder “Kosten in het geval van betalingsachterstand”. Bij deze kostensoort ontbreekt de bij sommige van de andere kostensoorten vermelde toevoeging “Indien van toepassing”. Dat wijst erop dat, behalve bij kredietovereenkomsten die

¹⁸ HvJEU 8 december 2016, zaak C-127/15, ECLI:EU:C:2016:934 (VereinfürKonsumenteninformation/INKO), punt 37-41.

¹⁹ HvJEU 16 juli 2020, zaak C-686/19, ECLI:EU:C:2020:582 (Sia Soho Group/Ptac), punt 53.

zijn uitgezonderd van toepassing van art. 5 Richtlijn consumentenkrediet (vgl. art. 2 leden 3-6 Richtlijn consumentenkrediet), vermelding van de kosten in het geval van betalingsachterstand steeds dient plaats te vinden.

Ook dit een en ander wijst erop dat de 'kosten in het geval van betalingsachterstand' - onder welke kosten vertragsrente en buitengerechtelijke kosten eveneens zijn te begrijpen - moeten worden gerekend tot de totale kosten van het krediet voor de consument als bedoeld in art. 3, onder g, Richtlijn consumentenkrediet.

3.5.9 Art. 19 Richtlijn consumentenkrediet voorziet in de berekening van het jaarlijks kostenpercentage, dat voorafgaand aan het sluiten van de kredietovereenkomst aan de consument moet worden verstrekt en in de kredietovereenkomst moet worden vermeld (art. 5 lid 1, onder g, en art. 10 lid 2, onder g, Richtlijn consumentenkrediet). Dit jaarlijks kostenpercentage is volgens art. 19 lid 1 van de richtlijn gelijk aan de contante waarde, op jaarbasis, van alle tussen de kredietgever en de consument overeengekomen of overeen te komen verbintenissen (kredietopnemingen, aflossingen en kosten) en wordt berekend volgens een wiskundige formule die is neergelegd in bijlage I bij de richtlijn. Bij de berekening wordt uitgegaan van de hypothese dat de kredietgever en de consument hun verplichtingen nakomen binnen de termijnen en op de data die in de kredietovereenkomst zijn bepaald (art. 19 lid 3 van de richtlijn). Uit die veronderstelling volgt dat bij de berekening van het jaarlijks kostenpercentage de kosten wegens niet-naleving van in de kredietovereenkomst opgenomen verplichtingen geen rol spelen. Dat strookt met art. 19 lid 2 van de richtlijn, dat inhoudt dat, om het jaarlijks kostenpercentage te berekenen, de totale kosten van het krediet voor de consument worden bepaald met uitzondering van kosten die hij moet betalen wegens niet-naleving van een in de kredietovereenkomst opgenomen verplichting. Hieruit volgt derhalve niet - anders dan Arvato heeft aangevoerd - dat de uitgezonderde kosten niet behoren tot de totale kosten van het krediet voor de consument, maar slechts dat zij bij de berekening van het jaarlijks kostenpercentage geen rol spelen.

3.5.10 Tegen een bevestigend antwoord op de hiervoor in 3.5.5 genoemde vragen kan in de eerste plaats worden aangevoerd dat de uitzondering voor 'kredietovereenkomsten zonder rente en andere kosten' in art. 2 lid 2, onder f, Richtlijn consumentenkrediet inhoudsloos zou zijn, wanneer tot de in deze uitzondering bedoelde rente en kosten ook de in geval van verzuim reeds op grond van de wet verschuldigde rente en buitengerechtelijke kosten behoren.

3.5.11 In de tweede plaats zou een bevestigend antwoord op de hiervoor in 3.5.5 genoemde vragen tot gevolg kunnen hebben dat een leverancier

van goederen die - zoals niet ongebruikelijk is - in zijn algemene voorwaarden verschuldigdheid van verdragingsrente en buitengerechtigde kosten bedingt, onder de toepassing van de Richtlijn consumentenkrediet komt te vallen als hij op de factuur aan de consument een betalingstermijn verleent.

3.5.12 In de derde plaats zou tegen een bevestigend antwoord op de hiervoor in 3.5.5 genoemde vragen kunnen worden aangevoerd dat er pas grond bestaat om niet-nakomingskosten te scharen onder de ‘totale kosten van het krediet voor de consument’ als de voorwaarden waaronder het krediet is verleend en de overige omstandigheden van het concrete geval grond opleveren om ervan uit te gaan dat de verschuldigdheid van niet-nakomingskosten deel uitmaakt van het verdienmodel van de kredietgever.

3.5.13 De hiervoor in 3.5.5 genoemde vragen van Unierecht laten zich niet zonder redelijke twijfel door de Hoge Raad beantwoorden. Daarom zal de Hoge Raad deze vragen aan het HvJEU voorleggen. Daarbij zal de Hoge Raad ook de daarmee samenhangende vraag VIII betrekken.

[Vragen die in de nationale prejudiciële procedure worden beantwoord door de Hoge Raad]

[OMISSIS]

3.6.1 [OMISSIS]

3.6.2 [OMISSIS]

3.6.3 [OMISSIS]

3.7.1 [OMISSIS]

3.7.2 [OMISSIS]

3.7.3 [OMISSIS]

3.7.4 [OMISSIS]

3.7.5 [OMISSIS]

Vragen XIII-XX

[De Hoge Raad houdt beslissing over deze vragen aan tot na de prejudiciële beslissing van het Hof]

3.8 [OMISSIS]

Verdere gang van zaken

3.9 [OMISSIS] In verband met de vragen VI-VIII zal de Hoge Raad prejudiciële vragen aan het HvJEU stellen. [OMISSIS]

4 Omschrijving van de feiten waarop de door het HvJEU te geven uitleg moet worden toegepast

De Hoge Raad verwijst naar de hiervoor in 2.2 vermelde feiten, waarvan moet worden uitgegaan.

5 Vragen van uitleg

1. Behoren verpagingsrente en buitengerechtelijke kosten tot de totale kosten van het krediet voor de consument in de zin van art. 3, onder g, Richtlijn consumentenkrediet en moeten zij in aanmerking worden genomen bij de beoordeling of sprake is van een kredietovereenkomst ‘zonder rente en andere kosten’ of ‘waarbij slechts onbetekenende kosten worden aangerekend’ in de zin van art. 2 lid 2, onder f, Richtlijn consumentenkrediet?
2. Maakt het voor het antwoord op vraag 1 verschil of de verpagingsrente en buitengerechtelijke kosten verschuldigd zijn op grond van de wet of zijn bedongen? Maakt het – indien sprake is van bedongen verpagingsrente en buitengerechtelijke kosten – verschil of deze rente en kosten hoger zijn dan hetgeen zonder het beding op grond van de wet verschuldigd zou zijn?

6 Beslissing

De Hoge Raad:

- verzoekt het HvJEU met betrekking tot de hiervoor onder 5 geformuleerde vragen uitspraak te doen;
- houdt iedere verdere beslissing aan en schorst het geding tot het HvJEU naar aanleiding van dit verzoek uitspraak zal hebben gedaan.

[slotformule]

[OMISSIS]